

**การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม**
**The Study of of Factors Affecting the Quality of Students
in Small Elementary schools Under the Primary Educational Service Area Office
Mahasarakham Province**

ยุทธพงษ์ ศรีวรพงษ์¹ ศักดิ์ชัย นิรุณหวี² อัจฉรา วัฒนางรงค์² และวิภากรณ์ ภู่วัฒนกุล³

Yutthapong Sriworawong¹, Sakchai Nirunthawee², Achara Whattananarong² and Vipaporn Poovatanakul³

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา^{1,2,3}

Educational Administration, University of Phayao

Corresponding author, E-mail: sriworawong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และเพื่อศึกษาคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามเขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการศึกษพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมและทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ 2) คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านรักความเป็นไทยตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล; คุณภาพของนักเรียน; โรงเรียนประถมศึกษา; โรงเรียนขนาดเล็ก

ABSTRACT

This article has an objective to study the factors affecting the quality of students in a small elementary school Under the Office of the Primary Educational Service Area, MahaSarakhm Province and to study the quality of students in a small elementary school Under the Office of the Primary Educational Service Area, MahaSarakhm Province The sample group used in this study was administrators and teachers in small elementary schools. Under the Office of Education, MahaSarakhm Province, District 1, District 2 and District 3, Academic Year 2019, the number of 400 students, the tools used in the study were questionnaires. The statistics used in the study were mean and Standard deviation. The study found that 1) Factors affecting the quality of students in a small elementary school Under the Office of the Primary Educational Service Area, MahaSarakhm Province, overall and all factors were at a high level. They are listed in descending order, namely: management. Teacher and learning management, respectively 2) Quality of students in a small elementary school Under the Office of the Primary Educational Service Area, MahaSarakhm Province, in overall and in various aspects at a high level. They are listed in descending order, ie, side in sufficiency. Aspiring to learn and the love of Thai, respectively.

Keywords: Factors that affect, Quality of students, Elementary school, Small school

บทนำ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือกันหลายฝ่ายหน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนโดยตรง คือ สถานศึกษา การที่สถานศึกษา จะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ต้องอาศัยระบบบริหารจัดการที่ดี กระบวนการสำคัญที่จะส่งผลให้ได้ระบบบริหารจัดการที่ดีได้ (สุชาติ วิริยะ, 2558, น. 280) คุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งที่จะขึ้นำการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในอนาคตการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คุณภาพการศึกษา จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งของสังคม ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น ดังนั้น องค์การทางการศึกษาต้องมองเรื่องการปรับปรุงคุณภาพว่าจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ (จรรยา จัปปัง และคณะ, 2555, น. 61)

ดังนั้น คุณภาพของนักเรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสำคัญ และการที่นักเรียนจะมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ย่อมมีปัจจัยเสริมหรือกระตุ้นให้เกิด เช่น ปัจจัยภายในโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารปัจจัยด้านครูผู้สอนปัจจัยด้านการจัดศึกษา ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ รวมถึงปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยผู้ปกครอง ล้วนแต่มีผลต่อคุณภาพของนักเรียน การศึกษาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม สำหรับให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
2. คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด มหาสารคาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด มหาสารคาม

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามเขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ปีการศึกษา 2562

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน
- 3) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้
- 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- และ 5) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์/ความร่วมมือของชุมชน

2.2 คุณภาพของนักเรียน ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการ ทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตประถมศึกษาจังหวัด มหาสารคาม เขต 1 เขต 2 และ เขต 3

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีการศึกษามีดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เขต 1 เขต 2 และ เขต3 จำนวน 4,803 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดี ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ 367 คน ดังนั้นในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน (e) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555, น. 69) ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดย แบ่งชั้นตามเขตพื้นที่การศึกษา และขนาดของโรงเรียนที่เปิดสอน โดย แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550, น. 16-17)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ จำนวนข้อรวมทั้งสิ้น 78 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็น มาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 2 คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษามาเป็นมาทำการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะสร้างขึ้น
2. ร่างและเขียนข้อความของแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา
3. จัดทำแบบสอบถามโดยเรียงลำดับคำถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จในขั้นตอนแรกนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในเบื้องต้นแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่างข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
6. นำแบบสอบถามไป Tryout กับผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง เท่ากับ 0.58-0.97 ซึ่งค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป เป็นข้อความที่ดีมาก (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุต, 2553)
8. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่

ยอมรับกันไม่ควรน้อยกว่า 0. 70 (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุต, 2553)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นำแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีส่วนที่ส่งไปออนไลน์ (Google Form)
3. ผู้วิจัยแนะนำตัวพร้อมขอความอนุเคราะห์เป็นรายสถานศึกษาทั้งด้วยตนเองและทางโทรศัพท์ พร้อมขอวันที่สะดวกในการรับแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามเวลาที่นัดหมาย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำหนังสือขอบคุณและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 2 คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษามาเป็นมาทำการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะสร้างขึ้น
2. ร่างและเขียนข้อความของแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา
3. จัดทำแบบสอบถามโดยเรียงลำดับคำถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จในขั้นต้นแรกนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในเบื้องต้นแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
6. นำแบบสอบถามไป Tryout กับผู้บริหาร และครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง เท่ากับ 0.58-0.97 ซึ่งค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่ดีมาก (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์, 2553)
8. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่

ยอมรับกันไม่ควรน้อยกว่า 0. 70 (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์, 2553)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามจากวิทยาลัยการจาดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นำแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีส่วนที่ส่งไปออนไลน์ (Google Form)
3. ผู้วิจัยแนะนำตัวพร้อมขอความอนุเคราะห์เป็นสถานศึกษาทั้งด้วยตนเองและทางโทรศัพท์ พร้อมขอวันที่สะดวกในการรับแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามเวลาที่นัดหมาย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำหนังสือขอบคุณและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้บริหาร	4.26	0.53	มาก
2. ด้านครูผู้สอน	4.25	0.49	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.20	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.43) และทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.53) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.49) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.45) ตามลำดับ

2. คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

คุณภาพของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.03	0.56	มาก
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	4.09	0.61	มาก
3. ด้านมีวินัย	4.09	0.59	มาก
4. ด้านใฝ่เรียนรู้	4.37	0.47	มาก
5. ด้านอยู่อย่างพอเพียง	4.38	0.49	มาก
6. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน	4.24	0.54	มาก
7. ด้านรักความเป็นไทย	4.26	0.54	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณภาพของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. ด้านมีจิตสาธารณะ	4.10	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.44	มาก

จากตารางที่ 2 คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.44) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.49) ด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.47) และด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.54) ตามลำดับ

สรุปและผลอภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมและทุกปัจจัยส่งผลอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ในด้านผู้บริหารเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อยจึงเป็นผลให้ด้านผู้บริหารนั้นส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนเป็นอันดับหนึ่ง ในส่วนของด้านครูผู้สอน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ยังไม่เต็มที่ ยังมีการใช้เทคโนโลยีน้อย โดยเฉพาะการใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน นอกจากนี้ในด้านการจัดการเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพของนักเรียนนั้น มีการใช้น้อยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชนสมพร มะโนรัตน์ (2560, น. 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากร และการจัดการเรียนการสอน วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ และณรงค์ศักดิ์ จันทรรนวล (2560) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอน และปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากันตพัฒน์ มณฑา

(2561, น. 10-11) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู นริศรา ตาปราบ สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา (2562, น. 551) กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกัน

คุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านรักความเป็นไทยตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนได้ปิดน้ำ ปิดไฟ ทุกครั้ง หลังการใช้งานในโรงเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญและควรแก่การปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ในส่วนของด้านใฝ่เรียนรู้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม สำหรับด้านรักความเป็นไทยควรปลูกฝังส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสืบทอด อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา โชคพิพัฒน์ไพบุลย์ และธีระพงศ์ บุตรากุล (2562) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในอำเภอสหัสขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียงนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก นริศรา ตาปราบ สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา (2562) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางบุตรอดชาติยานนท์ (2561) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่าด้านรักความเป็นไทย ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านใฝ่เรียนรู้ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำ แนวทางการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างความมั่นใจว่าโรงเรียนจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สามารถนำข้อค้นพบไปเป็นแนวทางในการช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนในสังกัด เพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา จีบับ ภารดี อนันต์นาวี เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และสมโภชน์ อเนกสุข. (2555). "รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม ยุทธศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน," วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.6(2), 59-72; เมษายน-กันยายน.
- ชนสมพร มะโนรัตน์. (2560). "รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนบ้าน
ห้องวารี (นิพัทธ์ธรรมมารณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2", *วารสาร
งานวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*.
5(1), 43-63; มกราคม-มิถุนายน.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). *สถิติชวนใช้*. กรุงเทพฯ: คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา ตาปราบ สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา. (2562).
"รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ," *วารสารบัณฑิตศึกษามหา
จุฬาลงกรณ์*. 6(3), 548-565; กรกฎาคม-กันยายน.
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. (2553). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*.
(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว การพิมพ์.
- บุญรอด ชาติยานนท์. (2561). "การศึกษาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
"Veridian E-Journal, Silpakorn University
ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ
ศิลปะ. 11(3), 2284-2299; กันยายน-ธันวาคม.
- พนิดา โชคพิพัฒน์ไพบูลย์ และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2562).
"ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับ
ชั้นประถมศึกษาในอำเภอวิเศษชัยชาญ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง," *วารสารศึกษา
ศาสตร์มจร*. 7(2), 233-246; กรกฎาคม-ธันวาคม.
- วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ และณรงค์ศักดิ์จันทร์นวล. (2560). "ปัจจัย
ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน
ที่ 33," *วารสารพัฒนศาสตร์*. 13(1), 97-115; มกราคม-
มิถุนายน.
- สุชาติ วิริยะ. (2558). "การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกลุ่ม
จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1", *วารสาร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*.
4(1), 277-288; มกราคม-มิถุนายน.